



LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

1 (4)

2007-12-17

Dnr:511-10881-05

Enligt sändlista

Fastställande av skötselplan för naturreservatet Skokloster, Håbo kommun Uppsala län

Beslut

Länsstyrelsen i Uppsala län fastställer med stöd av 7 § förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, bifogad skötselplan(bilaga 1) för naturreservatet Skokloster i Håbo kommun.

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen i Uppsala län beslutade den 22 augusti 1972 om bildande av naturreservatet Skokloster med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822).

Enligt förordningen om områdesskydd, ska den beslutande myndigheten fastställa en skötselplan för varje naturreservat. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer (handbok 2003:3) bör beslutsmyndigheten löpande se över skötselplanernas aktualitet och revidera vid behov.

Den föregående skötselplanen för Skoklosters naturreservat fastställdes i samband med reservatsbeslutet 1972. Den var föråldrad och saknade bland annat uppföljningsbara bevarandemål till ledning för skötseln. Under 2005 tog Länsstyrelsen fram ett förslag till reviderad skötselplan för naturreservatet Skokloster. Förslaget remitterades till Håbo kommun, intresseorganisationer, myndigheter samt berörda markägare och sakägare. Svar på remissen har inkommit från Håbo kommun, Skogsvårdsstyrelsen Mälardalen, Sveriges Geologiska Undersökning, Upplandsstiftelsen och Carl-Ulrik von Essen. Synpunkter av relevans för skötselplanen har inarbetats.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet. Se bilaga 3.

I den slutgiltiga handläggningen har deltagit naturvårdsdirektör Yvonne Aldentun, länsassessor Kerstin Lagerlöf, länsantikvarie Lars Wilson och naturvårdshandläggare Roine Schenning, föredragande.

Yvonne Aldentun
Naturvårdsdirektör

Roine Schenning
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Skötselplan för naturreservatet Skokloster
2. Reservatsbeslut 1972-08-22, dnr:11.121-906-72
3. Hur man överklagar

SÄNDLISTA

Egendomsnämnden i Uppsala Stift, (DK), Box 1314, 751 43 UPPSALA
Håbo Kommun, 746 80 BÅLSTA
Upplands entomologiska förening, c/o Evolutionsmuséets zoologiska avdelning,
Villavägen 9, 752 36 UPPSALA
Naturskyddsföreningen i Uppsala län,
755 95 UPPSALA
Upplands ornitologiska förening, 756 54
UPPSALA
Uppsala svampklubb, 752 40 UPPSALA
Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala universitet,

Norbyvägen 18D, 752 36 Uppsala
Institutionen för naturvårdsbiologi, Box 7002, 750 07 UPPSALA
Upplandsstiftelsen, Box 26074, 750 26 UPPSALA
Skogsvårdsstyrelsen Mälardalen, Portalgatan 2B, 754 23 UPPSALA
Sveriges Geologiska Undersökning, Box 670, 751 28 UPPSALA
Riksantikvarieämbetet, Kulturmiljöavdelningen, Landskapsenheten,
Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Kulturmiljöenheten
Näringslivs- och landsbygdsenheten



LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för naturreservatet

Skokloster

Håbo kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SKÖTSELPLANENS SYFTE	3
SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL	3
BESKRIVNINGSDDEL	4
Föreskrift utöver reservatsbeslut	5
Naturvärdesbedömningar	5
Allmän beskrivning	6
Historisk och nuvarande markanvändning	6
Områdets bevarandevärden	8
Biologiska värden	8
Geovetenskapliga värden	10
Kulturhistoriska värden	10
Kulturhistoriska värdena är främst knutna till	11
Värden för friluftslivet	11
Prioriterade bevarandevärden	11
Intressen för allmänheten	12
Referenser	12
Publicerade skrifter	12
Opublicerade skrifter	12
Länsstyrelsen i Uppsala län, 2000. Åtgärdsplan för bevarande av betesmarker, C 2798.12	
Uppsala universitet. Institutionen för Vetenskapskommunikation, 2004. Projektarbete utfört av Kristina Thuresson. Informationsplan över Skohalvöns samlade natur- och kulturvärden.	12
Kartmaterial	12
Muntliga uppgifter	13
PLANDEL	13
Övergripande skötsel	13
Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel	13
Bränder	23
Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar	23
Upplag m.m.	23
Stängsel och staket	23
Jakt och fiske	23
Fauna och floravård	23
Forskning och undervisning	23
Fornlämningar	23
Kulturlämningar	23
UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER	24
UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL	24
SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER	24
BILAGOR	25

SKÖTSELPLANENS SYFTE

Skötselplanen avser främst att ge anvisningar om bevarande av naturreservatets värden. Planens mål är långsiktiga medan åtgärdsförslagen avser en kortare period, ca 10 år. Skötselplanen ska således med bevarat syfte kunna justeras vid behov. Förslag till ändring av planen ska underställas länsstyrelsen för godkännande och fastställande.

SYFTET MED RESERVATET OCH DESS SKÖTSEL

Syftet med reservatsbildningen är att:

- bevara ett mellansvenskt kulturlandskapsområde.
- bevara biologisk mångfald som är knuten till äldre barr-, bland- och lövskogar samt äldre vidkroniga hagmarksträd och naturbetesmarker inom kulturlandskapet.
- bevara kulturhistoriska värden, som illustrerar olika faser i kulturlandskapets utveckling.
- i den mån det inte strider mot bevarandeintressena, tillåta och med enkla anordningar underlätta allmänhetens möjligheter till natur- och kulturupplevelser inom området.

Skötseln av naturreservatet ska leda till:

- att områdets natur- och kulturvärden bevaras.
- att landskapets strukturer bevaras.
- att andelen äldre och grova träd ökar.
- att de hydrologiska enheterna bevaras med naturliga flöden och fluktuationer av vattenstånd.

2007-12-17

511-10881-05

BESKRIVNINGSDDEL

Administrativa data

Naturreservatets namn: Skokloster

Objektsnummer: 03-02-28

Kommun: Håbo

Församling: Skokloster

Fastigheter: Skokloster 2:1 och 7:1

Markägare: xxx xxx och Prästlönetillgångarna inom Uppsala Stift.

Förvaltare: Länsstyrelsen

/B Lägesbeskrivning: Reservatet är beläget på Skohalvön.
Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga B.

/C Gräns: Området har markerats med heldragen linje på
bifogad reservatskarta, bilaga C.

Koordinat i rikets
system (RT90): x = 6622500; y = 1600280

Fastighetskarta
(Ekonomisk karta): 117 39 Häggeby, 117 49 Sjö, 118 30 Killinge,
118 40 Skokloster och 118 50 Krusenberga.

Terrängkarta
(Topografisk karta): 11H Enköping SO, 11I Uppsala SV

Naturgeografisk region: Svealands sprickdalsterräng med lerslätter och sjöbäcken
(24).

Area: Totalt 1809ha, varav landareal 1809ha

2007-12-17

511-10881-05

Markslag och naturtyp:
(ungefärliga arealer)

Barrdominerad skog på fastmark, äldre än 140 år	24 ha
Barrdominerad skog på fastmark, mellan 100-140 år	100 ha
Barr- och blandskog på fastmark, mellan 40-100 år	430 ha
Hällmarkstallskog, äldre än 100 år	3 ha
Barrskog på rullstensås, äldre än 100 år	2 ha
Barr- och blandskog på rullstensås, mellan 40-100 år	18 ha
Ungskog (< 40 år) på fastmark, med tallöverståndare	50 ha
Ungskog (< 40 år) på fastmark	170 ha
Hygge, ej planterat	15 ha
Hygge med kvarlämnade grova träd	10 ha
Hassellund	10 ha
Sluten ädellövskog, mellan 40-100 år, f.d. hagmark	40 ha
Löv- och blandsumpskog, mellan 40-100 år	6 ha
Löv- och blandsumpskog (exkl. tallmosse)	20 ha
Lövsumpskog (< 40 år), igenväxande	7 ha
Tallmosse	2 ha
Bergimpediment	20 ha
Igenväxande f.d. åkermark/slåttermark	20 ha
Öppen gräsmark (delvis igenväxande)	4 ha
Träd- och buskbärande hage	25 ha
Öppen gödselpåverkad betesmark	50 ha
Öppen ogödslad betesmark (naturbetesmark)	30 ha
Åkermark och f.d. åkermark	679 ha
Övrig mark	75 ha

Föreskrifter utöver reservatsbeslut

Skokloster ingår även i ett större område klassat som riksintresse för naturvård (1992) samt kulturmiljövård (1997) och är därmed skyddat enligt MB 3 kap 6 §. Vidare gäller särskilda bestämmelser för fritidsbebyggelse och vissa anläggningar i området enligt MB 4 kap 4 §.

Naturvärdesbedömningar

Reservatet ingår i objektet (05.2 och 05.4), som i länets naturvårdsprogram (1987) bedömdes tillhöra klass II (mycket högt naturvärde).

I Länsstyrelsens motivering framhölls betydelsen av kulturlandskapet som dokument på olika faser i landskapets utveckling om hur människan i samspel med naturen format landskapet och livsvillkoren däri.

Utflyktsområde med en mängd intresseväckande företeelser, bl.a. upplevelse av kulturlandskapet och slottsmiljön, strövmöjligheter samt naturupplevelser. Förekomst av ovanliga naturtyper samt hotade växt och djurarter.

Skogsvårdsstyrelsen har beskrivit 4 nyckelbiotoper på sammanlagt 16,1 hektar.

Kulturmiljövärdesbedömningar

Reservatet ingår i Länsstyrelsens beskrivning av Kulturmiljöer i Uppsala län, objekt Skohalvön (C64), områden av riksintresse (1997).

Motivering: Odlingslandskap i förhistorisk centralbygd med det unika Skoklosters slott från stormaktstiden, grundat bland resterna av ett medeltida kloster.

Uttryck för riksintresset: Omfattande stensträngssystem från äldre järnålder, bronsåldersrösen, gravar och fornborgar från järnåldern samt runstenar och bildsten. Romansk kyrkoruin vid Flasta samt skoklosters f.d. klosterkyrka från 1200-talet. Välbevarade äldre gårdar och torp. Skoklosters slottsanläggning med enastående 1600-tals bebyggelse.

Reservatet ingår i Upplandsmuseets och Länsstyrelsen i Uppsala läns:

Kulturminnesvårdsprogram för Uppsala län-3, objekt Hå 2, Skohalvön, (1984).

Motivering: Centralbygden är starkt markerad med ett rikhaltigt och varierat fornlämningsbestånd och i området finns en enhetlig ålderdomlig bebyggelse. På Skohalvön illustreras på ett tydligt sätt bebyggelseutveckling och landskapsutnyttjande från äldre järnålder till nutid.

Allmän beskrivning

Skoklosters naturreservat är beläget på Skohalvön, vilken omges av vikarna Oxen, Gorran, Ekoln och Skofjärden samt omfattar större delen av Skoklosters socken.

Reservatet utgörs av ett mellansvenskt kulturlandskap med åkrar, betesmarker, skogsområden och bebyggelsemiljöer i nära anslutning till den kulturhistoriska miljön vid Skoklosters slott. Reservatets norra och södra delar karaktäriseras av större sammanhängande barrskogar. Centralt utbreder sig tvärs över halvön ett öppet åkerlandskap, som i sin norra del är vidsträckt och storskaligt och i sin södra hälft mer uppsplittrat av skogsbackar och åkerholmar.

Historisk och nuvarande markanvändning

De äldsta spåren av att människor varit verksamma på Skohalvön, kan dateras till bronsåldern, 1800 - 500 f. Kr, då området bestod av ett skärgårdslandskap. Beläggen är i form av gravar, d.v.s. rösen och röseliknande stensättningar i höglänta lägen.

2007-12-17

511-10881-05

Några boplatser från denna period är ännu inte påträffade. Möjligen var området intensivt utnyttjat i samband med jakt, fiske och svedjebruk.

Från förromersk järnålder, 500 f. Kr. finns spår och lämningar av att människorna mera varaktigt och organiserat slog sig ner på Skohalvön. Ett omfattande system av stensträngar är lämningar från den tiden. I och med att man varaktigt slog sig ner på Skohalvön blev det naturligt att man nyttjade landskapet mera systematiskt med boskapsskötsel samt ängs- och åkerbruk. Efter hand organiserade befolkningen sig utefter de olika behov som skulle tillgodoses. Under yngre järnåldern, 500-1050 e. Kr. uppkom bybildningen och de första byarna på halvön samlades i ett centralt stråk mitt på Skohalvön. Ortnamn med slutlederna –sta och –by, visar en kontinuerlig bebyggelse från yngre järnåldern.

Från järnålderns slutskede och framåt kom Skohalvön gradvis att omfatta ett allt öppnare och intensivt nyttjat odlingslandskap som i stort sett sammanfaller med det nutida åkerlandskapet. Man övergick från ensådes till tvåsådesbruk.

Under 1200-talet grundades klostret på halvön vilket senare indrogs till kronan vid reformationen.

Under 1500-talets slut och 1600-talets början bildades tre säterier, Skokloster, Bagarbo och Kaddala. Bagarbo och Kaddala införlivades senare i Skoklosters säteri, sedermera Skoklosters gods. Godsets jord brukades av underlydande bönder och torpare. Bagarbo kom sedermera att tillhöra svenska kyrkan, vilket det gör ännu i dag.

En dominerande företeelse var tvåsådesbruket på åkermarken och ängsmarkerna med slätter. På backarna i inägomarken bedrevs betesdrift. På utmarken bedrevs skogsbete och svedjebruk samt en del virkesfångst. Något egentligt skogsbruk var det inte frågan om, utan skogsprodukterna användes främst för byggnation, stängsel och vedbrand.

Från mitten av 1800-talet och framåt skedde stora förändringar i brukandet och driften inom jordbruket. Många av ängs- och betesmarkerna plöjdes upp, man upphörde successivt med tvåsådesbruket och övergick till flerårig växtföljd. Åkermarken utnyttjades även till att odla fodersäd och slättervall på. Även brukandet av skogen på Skohalvön förändrades i och med att en omfattande skogshushållningsplan för godset upprättades år 1848. De tidigare dominerande plock- och luckhuggningarna ersattes med att man på egentlig skogsmark började utöva ett systematiskt trakthyggesbruk med 120-årig omloppstid och i huvudsak naturlig förnygring under någon form av fröträd.

Fram till och med början av 1900-talet nådde åkerarealen sin största utbredning inom socknen. En del åkrar tilläts därefter växa igen eller planterades med skog. Utvecklingen började ske med en ökad polarisering: öppen åker eller sluten skog, utan några mellanformer. I och med att kreatursdriften upphörde på Skogård 1962

2007-12-17

511-10881-05

planterades ännu mera åker och betesmark med skog. Sista arrendegården på Skoklosters lantbruk med kreatursdrift fanns kvar fram till 2004. I dag är jordbruket på Skoklosters lantbruk utarrenderat och bedrivs med odling av spannmål som huvudinriktning. En del betesmarker är utarrenderade och hävdas genom häst- eller fårbeta.

Vid Bagarbo som är en arrendegård under Uppsala Stift, finns ännu betesdjur kvar och driften är kombinerad med spannmålsodling.

Skogsbruket bedrivs i dag med moderna metoder och natur- och kulturanpassning.

Områdets bevarandevärden

Biologiska värden

Naturvärdena är främst knutna till:

- Äldre barr- och blandskogar
- Granskog på sand/åsmaterial.
- Gamla samt grova barr- och lövträd
- Lövträdsrika skogar.
- Lundartade miljöer
- Gamla kulturmarker och betespåverkade miljöer.
- Strandskogar och strandängar.

Vid utförda inventeringar inom reservatet har man hitintills funnit 17 rödlistade arter och ytterligare ca. 9 signalarter (arter som indikerar miljöer med höga naturvärden). Flertalet äldre rapporter finns om fynd av flera rödlistade arter som påträffats inom reservatet. Dessa lokaler borde återbesökas och inventeras för att se om arterna finns kvar på dessa lokaler.

I Skoklosters slottspark och närliggande område har ytterligare ett flertal rödlistade arter påträffats, bl.a. vedsvampar och skalbaggar, vilka främst är knutna till trädslaget lind. Man kan även förvänta sig att hitta dessa arter på gamla grova lindar samt död lövved inom reservatet och i nära anslutning till ovan nämnda område. Därför är det av största vikt att ytterligare inventeringar utförs inom snar framtid för att fastställa om så är fallet.

Skyddsvärda arter:

Fåglar

<i>Carpodacus erythrinus</i>	rosenfink	NT
<i>Dendrocopos minor</i>	mindre hackspett	NT
<i>Jynx torquilla</i>	göktyta	NT
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	nötkråka	NT

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

2007-12-17

511-10881-05

Fjärilar

Zygaena filipendula sexfläckig bastardsvärmare NT

Skalbaggar

Microbregma emarginata granbarkgnagare s
Ceutorhynchus pallidicornis mindre lungörtsvivel NT

Kärlväxter

Botrychium multifidum höstlåsbräken
Briza media darrgräs
Euphrasia rostkoviana ssp.
fennica finnögöströst EN
Hyscymus niger bolmört
Malva pusilla vit kattost VU
Melampyrum cristatum korskovall NT
Phleum phleoides flentimotej
Polygala comosa toppjungfrulin VU
Pulsatilla vulgaris backsippa
Thymus serpyllum backtimotej

Mossor

Buxbaumia viridis grön sköldmossa (A1386) s
Herzogiella seligeri stubbspretmossa s
Homalothecium sericeum guldlockmossa s

Lavar

Buellia violaceofusca blyertslav NT
Chaenotheca phaeocephala brun nållav s
Cliostomum corrugatum gul dropplav NT s
Cyphelium inquinans sotlav s
Sclerophora coniophaea rödbrun blekspik NT s

Svampar

Biscogniauxia cinerolilacina linddyna VU
Camarops tubulina gransotdyna NT
Dichomitus campestris hasselticka s
Fistulina hepatica oxtungsvamp NT s
Geastrum quadrifidum fyrflikig jordstjärna NT s
Geoglossum atropurpureum purpurbrun jordtunga VU
Phellinus chrysoloma granticka s
Phellinus ferruginosus rostticka s
Phellinus pini tallticka s

2007-12-17

511-10881-05

Sarcosoma globosum

bombmurkla

VU

Teckenförklaring:

A = Artkod enligt EU:s fågel- eller habitatdirektiv

s = Signalart enligt Skogsstyrelsen 2000

§ = Arten är fridlyst i Sverige

Hotkategori i Sverige enligt rödlistan år 2005:

CR = Critically endangered Akut hotad

EN = Endangered Starkt hotad

VU = Vulnerable Sårbar

NT = Near threatened Missgynnad

DD = Data deficient Kunskapsbrist

Geovetenskapliga värden

Berggrunden kan i sin helhet hänföras till s.k. urberg, en i vårt land vedertagen beteckning för bergarter äldre än kambrium. På Skohalvön ingår berggrunden i en större relativt plan yta, ett s.k. peneplan, som bl. a. täcker östra Svealand. Berg i dagen förekommer sparsamt med undantag för de sydöstra delarna vid Söderskogen. Inom högre belägna delar av Skoklosterlandet dominerar blockfattig/normalblockig morän, som i huvudsak centralt väster om Skoklosters slott övergår i rik och storblockig morän. I svackor och dalsänkor återfinns stråk av relativt kalkrik glaciallera, som i södra delen av socknen överlagras av mosse- och kärrtorv. Inom lägre belägna delar i en bred zon väster om Skoklosters slott och Väderkvarnsbacken dominerar postglacial finlera med inslag av gyttjelera. Lerslätten har stor mäktighet med mer än 20-meters djup ned till fastare grund norr och söder om Flasta. Här återfinns socknens bästa åkermarker.

Vid Arnöhuvud och Norsholmen sträcker sig en rullstensås, en del av Uppsalaåsen, med här och var mycket markerade strandvallar. Andra spår av rullstensåsen utgör postglacialt bildade svallsandspartier sydost om Norsholmen och vid Sånka.

På Håbergets topp, socknens högsta punkt (61m ö.h.) utbreder sig ett större klapperstensfält.

I socknen finns tre små, öppna vattendrag. Det är bäckarna som rinner ut vid Kvarnlöt och Österkvarn samt det stora diket som rinner ut mellan Väderkvarnsbacken och Skoklosters slott.

Kulturhistoriska värden

Kulturlandskapet på Skohalvön med dess olika miljöer är ett historiskt dokument som visar på att mänsklig närvaro under ett mycket långvarigt nyttjande och brukande utformat landskapet.

2007-12-17

511-10881-05

Kulturhistoriska värdena är främst knutna till

- Samlade fornlämningsmiljöer
- Äldre hävdat odlingslandskap
- Bebyggelsemiljöer
- Vägar och stigar
- Godsbildningen

Värden för friluftslivet

Reservatet är lättillgängligt för besökare och nås med bil eller buss. Flera parkeringsplatser finns i reservatet.

Prioriterade bevarandevärden

Markslag och naturtyp: Åsgranskog, lundartad skog, trädbärande hage och naturbetesmark.

Strukturer: Gamla grova lövträd samt död lövved.
Åsbildning med strandvallar.

Funktioner: Beskuggade miljöer.
Varma och solbelysta miljöer.

Växt-, svamp- och djursamhällen: Kärlväxter, mossor, lavar, mark- och vedsvampar.

Arter:	<i>Biscogniauxia cinerolilacina</i>	linddyna
	<i>Buxbaumia viridis</i>	grön sköldmossa
	<i>Euphrasia rostkoviana ssp. fennica</i>	finnögontröst
	<i>Polygala comosa</i>	toppjungfrulin
	<i>Sarcosoma globosum</i>	bombmurkla

Kulturmiljö: Gravfält, stensträngssystem, bebyggelse och gamla vägar samt stigar.

Friluftsliv: Natur- och kulturupplevelse.

Intressen för allmänheten

Reservatet nås med bil eller buss. Parkeringsplatser och busshållplatser finns inom reservatet. Reservatet är tillgängligt för allmänheten. Friluftslivets intressen ska i huvudsak tillgodoses genom enkla anordningar och reservatets naturliga förutsättningar.

Referenser

Publicerade skrifter

- Dahlberg, A & Croneborg, H. 2003: 33 threatened fungi in Europe-Complementary and revised information on candidates of listing in Appendix I of the Bern Convention.
- Ehnström B. 2002. m.fl. Artfaktablad, Artdatabanken SLU.
- Haglund Eric. Naturvårdsinventering Håbo kommun, del VI, 1969.
- Jonsell, M. 2004: Rödlistade vedskalbaggar i Skoklosters slottspark. Emtomologisk Tidskr. 125: 61-69
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1985: Skohalvön, Naturinventering i Håbo kommun 1978.
- Meddelande från planeringsavdelningen 1985 nr. 4.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1987: Naturvårdsprogram för Uppsala län. 1. Värdefulla områden för naturvård och rörligt friluftsliv (objekt 05.2 och 05.4). Meddelande från planeringsavdelningen 1987 nr. 2.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1993. Odlingslandskap i Uppsala län. Meddelandeserien, 1993:4
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 1997. Kulturmiljöer i Uppsala län. Områden av riksintresse. (objekt 64, Skohalvön) Meddelandeserien 1997: 12, 13 och 14.
- Martinsson, K. & Nitare, J. 1986: Bombmurklan, *Sarcosoma globosum*, en hotad svamp. Svensk Botanisk Tidskrift. 80: 169-184.
- Naturvårdsverkets och Riksantikvarieämbetets rapport, 1985. Samarbetsprojekt mellan naturvård och kulturminnesvård. Skohalvön, analys av ett kulturlandskap i Mälardalen,.
- Nitare, J. (ed.) 2005. Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping.
- Nordiska ministerrådet, 1984.: Naturgeografisk naturindelning av Norden.
- Sveriges Geologiska Undersökning. Beskrivning till geologiska kartbladet, Uppsala SV, 1971.
- Sveriges Geologiska Undersökning. Beskrivning till berggrundskartan Enköping SO, 1974.
- Sveriges Geologiska Undersökning. Beskrivning till jordartskartan Enköping SO, 1975.
- Upplandsmuseet och länsstyrelsen i Uppsala län, 1984: Kulturminnesvårdsprogram för Uppsala län-3, Bygd att vårda. Kulturmiljöer i Enköpings och Håbo kommuner.
- Upplandsmuseet. Rapport 12, 1987: Hembygd Håbo. Kulturminnesvårdsprogram för Håbo kommun.

Oppublicerade skrifter

- Aronsson, G. 2002: Några bombmurklelokaler i Uppland
- ArtDatabanken, SLU. Artfaktablad. Tillgänglig på <http://www.artdata.slu.se/> citerad 29/10 2005.
- Länsstyrelsen i Uppsala län, 2000. Åtgärdsplan för bevarande av betesmarker, C 2798.
- Riksantikvarieämbetet. Fornlämningsregistret för Skoklosters socken.
- Tillgänglig på <http://www.fmis.raa.se/fmis/>, citerad den 19/10 2005.
- Schmalholz, M. 2005: Beståndsinventering och markanvändningsanalys av Finnögontröst (*Euphrasia rostkoviana ssp. fennica*) i Uppsala och Västmanlands län.
- Skogsstyrelsen, Skogens pärlor, tillgänglig på <http://www.svo.se/>, citerad 19/10 2005.
- Uppsala universitet. Institutionen för Vetenskapskommunikation, 2004. Projektarbete utfört av Kristina Thuresson. Informationsplan över Skohalvöns samlade natur- och kulturvärden.

Kartmaterial

- Geometrisk karta 1689
- Geometrisk karta 1704
- Arealavmätning (underlag för storskifte) 1804

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3
TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 -19 52 01 E-POST: lanstyrelsen@c.lst.se
POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGANISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

Ägobeskrivning och graderingslängd 1880
Lantmäterikarta 1910
Ekonomisk karta 1951-1952
Ekonomisk karta 1980
Karta över Håbo härad, uppmätt 1860
Lantmäteriets digitala härads-karta. Bladnamn 84 – 17. Kartlagd 1860
Generell hushållsplan för Skoklosters skogar 1848. Upprättad av Kungliga Skogsinstitutets elever.
Geologiska kartbladet 11I Uppsala SV. Serie Ae nr. 9. Sveriges Geologiska Undersökning 1970.
Bergrundskartan 11H Enköping SO. Serie Af nr. 110. Sveriges Geologiska Undersökning 1974.
Jordartskartan 11H Enköping SO. Serie Ae nr. 20. Sveriges Geologiska Undersökning 1975..

Muntliga uppgifter

Gillis Aronsson
Joachim Tiefensee

PLANDEL

Övergripande skötsel

Målet för all skötsel inom reservatet ska vara att landskapsbilden inte förändras och att man tar till vara de naturgivna förutsättningar som finns för att bevara och förstärka de natur- och kulturvärden som finns inom reservatet. Nuvarande betes- och åkermarksareal bör vara oförändrad. Betesmarker och ängar bör hållas öppna och hävdas genom bete eller slåtter. Skogsbruket bör bedrivas utifrån de naturgivna förutsättningar som finns inom reservatet och på ett skonsamt sätt och där upprättade Gröna Skogsbruksplaner tillsammans med skötselplanen utgör viktiga dokument för skötseln av skogarna inom reservatet. Det traditionella Mälarlandskapet har ett stort lövträdsinslag, beroende på såväl naturliga förutsättningar som hävdformer. Det är väsentligt att Skohalvöns lövträdsrika miljöer med stort inslag av ädla lövträd bevaras.

Beskrivning, bevarandemål och föreskrifter för skötsel

Reservatet har delats upp i 8 skötselområden. För avgränsning av områdena A-H, se skötselområdeskarta, bilaga D.

Skötselområde A: Bryggbacken

Beskrivning: Bryggbacken utgörs av en bergig halvö med stort inslag av hållmarker varav en del når ända ut i vattnet. På hållmarkerna växer tallskog och i de örtrika sänkorna mellan hållarna är gran det dominerande trädslaget. Inslag av äldre odlingsmarker finns också inom området. Vid berghällen längst i nordväst finns ett mindre område där det brunnit två gånger på senare tid. Spår av branden syns i flera torrakor och lågor med förkolnad ved, samt i en levande

2007-12-17

511-10881-05

tall med brandljud. Vid den sydöstra stranden finns ett mindre område med en delvis lundartad ädellövskog och inslag av död ved i anslutning till en blockrik rasbrant. I området finns flera strandnära hållar som används av det rörliga friluftslivet.

- Bevarandemål: Talldominerad hållmarksskog.
- Karaktären av hållmarksskog bevaras.
 - Andelen äldre och grova träd ökar.
 - Lundartade miljöer bevaras.
 - Öka andelen lövträd.
 - Strukturer och element bevaras.
 - Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Skötselåtgärder: Inga åtgärder inom hållmarksdelarna och i den lundartade delen med död ved. Med natur- och kulturmiljöanpassat skogsbruk och där sammanhängande föryngringsytor ej får överstiga 1ha i areal. Ej kalavverkning närmare stranden än 50m. Frihuggning av ädla lövträd i övriga delar. Övriga delar, natur- och kulturmiljöanpassad gallring samt plock- och luckhuggning.

Skötselområde B: Barrskogsområde på norra delen av Skohalvön.

Beskrivning: Området domineras av tidigare planterad, gran och tallskog som är gallrad och med en ålder mellan 40 och 80 år. Inslag av yngre planterade och självföryngrade bestånd mellan 5 och 30 år, de yngre bestånden innehåller relativt stor lövträdsandel. I den norra delen finns en dominerande höjdrygg med en del inslag av små hållmarker och en åsbildning som sluttar brant ner mot sjön. De norra granskogssluttningarna på åsen är branta och innehåller flera mäktiga fornstrandvallar. I branten finns flera spår efter äldre täktverksamhet. Längst i norr ligger Norsholmen som är en ås med gammal tallskog. Norsholmen arrenderas av en båtklubb som har flera anläggningar i form av stugor och bryggor. Området Norsholmen omfattas av reservatsföreskrift A20. Sydost om Norsholmen finns ett större område med postglacial svallsand. Skötselområdet gränsar i norr mot Mälärviken, Ekoln. En smal remsa strandskog som är lövträdsdominerad med inslag av ädla lövträd samt enstaka gamla grova tallar växer utmed hela stranden. På flera platser inom området finns torp och bebyggelselämningar efter torp och därtill hörande numera skogbeväxta gamla odlingsmarker. Vid de olika kulturmiljöerna finns en del inslag av

2007-12-17

511-10881-05

ädla lövträd. Ungefär 700m syd sydväst om torpet Hatet finns en kolbotten och grundrester av en kolarkoja med spisiröse. I nära anslutning till åskrön och torpet Nybygget finns ett flertal fasta fornlämningar i form av fyllda runda stensättningar. Inom området har den hotade arten Bombmurkla påträffats på flera lokaler.

Bevarandemål: Äldre grandominerad barrskog med lövträdsinslag och Åsgranskog. Vid de olika kultur- och fornlämningsmiljöerna och kantzonerna mot odlingslandskapet bör skogen vara lövträdsominerad. Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Andelen äldre granskog ökar.
- Andelen äldre tallar ökar.
- Andelen lövskogskog ökar.
- Andelen äldre grova träd ökar.
- Att strandvallarna hålls intakta.
- Strukturer och element bevaras.
- Kulturlämningarna efter övergivna bebyggelse- och odlingsmiljöer bevaras.
- Fornlämningarna hålls fria från buskar och träd.
- Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.
- Bombmurklan har prioriterat bevarandevärde, men hur frekvent arten förekommer inom skötselområdet är inte fastställt. Därför kan man i dagsläget inte precisera ”gynnsamt tillstånd” eller bevarandemål för arten annat än att den ska finnas kvar inom skötselområdet på lång sikt.

För övriga prioriterade bevarandevärden är det i dagsläget inte möjligt att formulera ”gynnsamt tillstånd” och bevarandemål.

Skötselåtgärder: Med natur- och kulturmiljöanpassat skogsbruk och där sammanhängande föryngringsytor ej får överstiga 4ha i areal. Ej kalavverkning närmare stranden än 50m. Frihuggning av ädla lövträd. Plantering av gran på lämplig mark för att på lång sikt gynna Bombmurklan

Skötselområde C: Trädbevuxen ängs- och hagmark söder om Stavsund.

Beskrivning: Stavsundsområdet är botaniskt artrikt och utgörs i huvudsak av delvis trädbevuxen hag- och ängsmark samt gammal åkermark. Den östra delen nyttjades som slåtteräng fram till förra sekelskiftet.

Flera gamla grova askar med kandelaberform med spår av tidigare utförda hamlingar växer i denna del. Ställvis finns stort inslag av gamla grova askar, ekar och lindar. I strandzonen växer klibbal. Övriga delar innehåller strukturer som visar att det tidigare bedrivits åkerbruk. Området som tidigare var starkt igenväxt, restaurerades under mitten 1990-talet och stängslades in. Betesdriften varade endast under några få år och området håller nu på att växa igen.

Området finns med i en åtgärdsplan för bevarande av betesmarker som upprättades av Länsstyrelsen, år 2000.

I området har flera hotade arten toppjungfrulin påträffats.

Området omfattas av reservatsföreskrift A11.

- Bevarandemål: Betad ängs- och hagmark med inslag av ädla lövträd. Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:
- Området utgörs av hävdad ängs- och betesmark.
 - Strukturer och element bevaras.
 - Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.
 - Toppjungfrulin har prioriterat bevarandevärde, men hur frekvent arten förekommer inom skötselområdet är inte fastställt. Därför kan man i dagsläget inte precisera ”gynnsamt tillstånd” eller bevarandemål för arten annat än att den ska finnas kvar inom skötselområdet på lång sikt.

- Skötselåtgärder: Översyn av stängsel och efterföljande betesdrift.
Röjning av uppväxande lövsly och slånbuskar.
Hamling av unga askar.

Skötselområde D: Ädellövträdsrikt och lundartat område runt Dalsängen och Väderkvarnsbacken.

- Beskrivning: Området innehåller socknens största, delvis sammanhängande bestånd av ädellövskog, med olika trädslag i varierande åldrar. Bryn och buskskiktet är väl utvecklat, ställvis stort inslag av hassel och lundartad flora. I strandzonen växer klibbal. Ställvis finns inslag av normalblockig morän. Hela området ingick tidigare i en stor sammanhängande betes- och ängsmark. Det finns partier som tidigare varit öppna och brukats som åker, dessa delar innehåller en stor andel yngre träd. Marken sydväst om torpet Dalsängen har tidigare hävdats med lövängsbruk och bete. Flera gamla grova askar har spår efter tidigare utförda hamlingar. Delområde Dalsängen finns med i en åtgärdsplan för bevarande av betesmarker som upprättades av Länsstyrelsen, år 2000.

Under 1900-talet fram till 1963 var området betesmark till Skoklosters gård. Sedan kreatursdriften upphörde har området i stort sett inte hävdats.

I området har ett flertal rödlistade arter påträffats, vilka främst är knutna till såväl levande som döda ädla lövträd, främst ek och lind samt den lundartade floran. Dessa artgrupper är främst lavar, vedsvampar, insekter, skalbaggar och fåglar.

Området omfattas av reservatsföreskrift A11.

Bevarandemål: Lundartad ädellövskog med olika rumsbildningar i form av öppna ängsytor samt slutna träd- och buskdominerade partier.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Ädellövträdsrikt ängs- och lundområde med prioriterat gynnande av askar, ekar och lindar.
- Andelen äldre och grova lövträd ökar.
- Element och strukturer bevaras.
- Området vid Dalsängen betas.
- Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.
- Linddynan har prioriterat bevarandevärde, men hur frekvent arten förekommer inom skötselområdet är inte fastställt. Därför kan man i dagsläget inte precisera "gynnsamt tillstånd" eller bevarandemål för arten annat än att den ska finnas kvar inom skötselområdet på lång sikt.

Skötselåtgärder: Frihuggning av äldre vidkroniga ädellövträd.

Frihuggning av unga ädellövträd, främst ekar och lindar.

Röjning av lövsly på de ytor som bör hållas öppna.

Hamling av unga askar och lindar.

Gynna hassel i lämpliga delar.

Vid Dalsängen: Stängselöversyn och eventuell nystängning samt betesdrift.

Skötselområde E: Jordbrukslandskap med inslag av skogsholmar och historiskt intressanta bebyggelsemiljöer inom reservatets centrala odlingsbygd.

Beskrivning: Området utgörs av ett under lång tid brukat agrarlandskap som till huvuddelen består av åkermark med inslag av större och mindre skogsholmar samt betade hag- och ängsmarker. Flera av områdets skogsholmar har stort inslag av lundartade lövskogar, somliga av dessa har ett stort inslag av ädla lövträd och hassellundar främst mot den odlade marken. Två lundartade lövskogsområden och en

hassellund är klassade som Nyckelbiotoper av Skogsvårdsstyrelsen. De högsta delarna på några skogsholmar har inslag av hållmarker. Mot Ekoln i norr gränsar ett småkuperat barrskogsområde med inslag av strandnära lundartade lövträdsmiljöer och gamla odlings- och betesmarker. Sydväst om Hällmark, finns inslag av gamla grova tallar på sandig mark och riklig förekomst med backsippor. I västra delen ett mindre område med gammal grov barrskog som klassats som Nyckelbiotop av Skogsvårdsstyrelsen..

De centrala, södra och östra delarna domineras av det öppna odlingslandskapet, med inslag mindre skogs- och åkerholmar. Området är rikt på bebyggelsemiljöer, vilka utgör ett historiskt dokument över såväl bebyggelsens läge i landskapet som byggnadsstil, utveckling och utformning för olika ändamål på Skohalvön. Inslaget av ädla lövträd är stort vid de olika bebyggelsemiljöerna. En del av de äldre träden, främst askar, som finns i dessa miljöer har spår efter tidigare utförda hamlingar. Området är rikt på fornlämningar huvudsakligen från järnåldern. Fornlämningarna utgörs främst av flera omfattande system med stensträngar, enstaka stensättningar och gravfält. En koncentration av fornlämningar finns i den södra delen där det även finns flera runstenar, bl.a. vid Säby och Myrby.

Bevarandemål: Behålla karaktären av ett agrarlandskap med omväxlande löv- och barrblandskog samt betade backar och strandängar.

- Andelen ädla lövträd och ädellövskog bevaras.
- Andelen lundartade miljöer bevaras.
- Andelen äldre och grova träd ökar.
- Andelen lövskog ökar.
- Andelen blandskog ökar.
- Andelen betad mark bevaras.
- Bebyggelsemiljöer bevaras.
- Element och strukturer bevaras vid de olika kulturlämningarna efter övergivna bebyggelse- och odlingsmiljöer.
- Fornlämningarna hålls fria från buskar och träd.
- Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Skötselåtgärder: Med natur- och kulturmiljöanpassat skogsbruk och där sammanhängande föryngringsytor ej får överstiga 1ha i areal. Ej kalavverkning närmare stranden än 50m. Frihuggning av ädla lövträd. Hamling av unga askar.

Skötselområde F: Backar och åkermark vid Apalle, Flasta och Kvarnbacken.

Beskrivning: Området utgörs dels av en öst-västlig långsträckt lövskogsbevuxen moränbacke i norr samt två lövskogsbevuxna backar i söder och där emellan liggande jordbruksmark. Inslaget av ädla lövträd är ställvis stort. Flera äldre bebyggelsemiljöer samt lämningar i form av husgrunder finns inom området bl.a. vid Flasta. En del av de äldre träden, främst askar, som finns i dessa miljöer har spår efter tidigare utförda hamlingar. Området är rikt på fornlämningar huvudsakligen från järnåldern. Fornlämningarna utgörs främst av system med stensträngar, enstaka stensättningar och gravfält. Området gränsar till Flasta kyrkruin och Upplandsleden passerar genom området. Området omfattas av reservatsföreskrift A11. I området har den hotade arten Toppjungfrulin påträffats. På igenväxande betesbackar strax nordost om Apalle växer en hel del intressanta torrbacksarter, bl.a. backsippa, darrgräs, flentimotej, backglim och backtimjan.

Bevarandemål: Behålla landskapsbilden med lövskogbackar i odlingslandskapet.

- Andelen äldre och grova lövträd ökar.
- Karaktären bevaras.
- Element och strukturer bevaras.
- Bebyggelsemiljöer bevaras.
- Fornlämningarna hålls fria från buskar och träd.
- Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.
- Toppjungfrulin har prioriterat bevarandevärde, men hur frekvent arten förekommer inom skötselområdet är inte fastställt. Därför kan man i dagsläget inte precisera ”gynnsamt tillstånd” eller bevarandemål för arten annat än att den ska finnas kvar inom skötselområdet på lång sikt.

Skötselåtgärder: Natur- och kulturmiljöanpassad gallring samt plockhuggning. Frihuggning av ädla lövträd. Hamling av unga askar. Fortsatt betesdrift

Skötselområde G: Back- och odlingslandskap mellan Bagarbo och Sanda.

2007-12-17

511-10881-05

Beskrivning: Området utgörs av ett agrarlandskap huvudsakligen bestående av strandnära betesmarker och ställvis blockrika delvis betade skogsbackar, samt en 25m hög uppsplittrad förkastningsbrant. I den strandnära skogen är inslaget av ädla lövträd mycket stor, vissa delar består av ren ädellövskog som är delvis lundartad. Ställvis är bryn och buskskiktet välutvecklat. Öster om Sanda, i sydväst vid Granhagen finns ett bestånd med mycket grov och gammal hassel, en del av hasseln är trädformad. Huvuddelen av de högsta backarna kring Sanda och Sjusta består av barrskog på före detta betesmark. Vid Sanda, Sjusta och Kaddala finns inslag av väl bevarad äldre bebyggelse. Området är rikt på fornlämningar, huvudsakligen gravfält från järnåldern. Gravfälten vid Sjusta och Berga är två av socknens största gravfält. Vid Sanda och Sjusta finns även runristningar, varav den i Sjusta som är ristad i ett stort stenblock är mycket omtalad. Området omfattas av reservatsföreskrift A11.

Bevarandemål: Behålla karaktären av ett agrarlandskap bestående av ädellövskog och lövskog samt betade backar och strandängar. Andelen ädellövskog bevaras.

- Andelen äldre och grova träd ökar.
- Andelen lövskog ökar.
- Andelen betad mark bevaras.
- Fornlämningarna hålls fria från buskar och träd.
- Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Skötselåtgärder: Översyn av stängsel och eventuella kompletteringar med genomgångar.
Fortsatt betesdrift på betade delar av området.

Skötselområde H: Skogsområdet mellan Granhagen-Sånka och Söderskogen.

Beskrivning: Barrskogsdominerat skogslandskap på ställvis blockrik moränmark med inslag av gamla åkrar och inägor som sedan tidigare planterats med granskog. Området innehåller flera sumpskogar och kärr av varierande storlek, varav en del är påverkade av tidigare utförda dikningar.
I den östra delen ligger Håberget, 61,6m ö. h. vilket är den högsta punkten i Skoklosters socken. På Håberget finns en fornborg samt ett klapperstensfält. Ungefär 100m öster om Håberget finns

2007-12-17

511-10881-05

lämningar efter ett gammalt torp som enligt uppgift har varit skogvaktarboställe, med där till hörande trädgård och odlingsmark. 100m nordöst om torplämningen finns en stensatt källa som rinner upp mot norr och enligt tradition är en Trefaldighetskälla. Inom området finns flera bestånd där man kan återfinna strukturer som brukandet av skogen medfört utifrån den indelningen som gjordes då 1848 års Skogshushållningsplan upprättades. En del av de äldre träden, främst askar, som finns i dessa miljöer har spår efter tidigare utförda hamlingar. Genom området går en skogsbilväg som är öppen för allmänheten. Upplandsleden går längs denna väg. Utmed vägen mellan Nytorp-Hagtorp-Söderskogen finns en av länets rikaste lokaler för den hotade arten Finnögontröst. Vid inventering 2007 påträffades minst 16 500 plantor på en sträcka av 4,6 km. Samtliga plantor växte precis intill vägbanken där vegetationen är relativt låg tack vare regelbunden slåtter av vägkanterna. Utmed vägen växer även andra intressanta arter som gynnas av slåtter, t.ex. höstlåsbräken.

- Bevarandemål: Barrskogsdominerat landskap.
Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål kan uppnås:
- Andelen äldre och grova träd ökar.
 - Andelen lövträd ökar.
 - Håberget med klapperstenfält bevaras.
 - Strukturer från 1848-års skogshushållningsplan bevaras.
 - Trefaldighetskällan bevaras.
 - Bebyggelsemiljöer bevaras.
 - Fornlämningarna hålls fria från buskar och träd.
 - Finnögontröst har prioriterat bevarandevärde. Det är gynnsamt tillstånd när finnögontröst förekommer med minst 16 000 plantor utmed vägen mellan Nytorp-Hagtorp-Söderskogen
 - Tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

För övriga prioriterade bevarandevärden är det i dagsläget inte möjligt att formulera ”gynnsamt tillstånd” och bevarandemål.

- Skötselåtgärder: Skogsbruk med natur- och kulturmiljöanpassat brukande, med stort inslag av naturlig föryngring och ett ökat lövträdsinslag och där sammanhängande föryngringsytor inte får överstiga 8ha i areal. Ej kalavverkning närmare stranden än 50m. Slåtter av vägrenar sedan Finnögontrösten blommat över.

2007-12-17

511-10881-05

Skötselområde: Friluftsliv

Beskrivning: Parkeringsplats vid Sjusta. Inga övriga anordningar och anläggningar finns ännu för friluftslivet.

Bevarandemål:

- Väl underhållen parkeringsplats för bilar vid Sjusta.
- Gränsmarkeringen följer svensk standard, SIS 03 15 22.
- Väl underhållna informationstavlor med reservats- och informationsskyltar vid parkeringsplatser samt ytterligare väl underhållna reservatsskyltar i reservatet vid strategiska platser i samråd med markägarna.

Skötselåtgärder: Nyskapande:

- Anordna parkeringsplats och sätt upp P-skylt i anslutning till Håberget.
- Anordna markerade stigar i samarbete med markägarna, från Upplandsleden till Håberget och från Arnö huvud till Sandhagen.
- Anordna markerade ridstigar i samarbete med markägarna.
- Röjning av rågångar. Markering av reservatets gränser med färg på träd samt med hörnstolpar.
- Uppsättning av informationstavlor med bl.a. reservatsskylt vid parkeringsplatser, samt ytterligare väl underhållna reservatsskyltar i reservatet vid strategiska platser i samråd med markägarna.
- Uppsättning av hänvisningsskyltar till Håberget, kolbotten, Stavsund och gravfältet söder om Säby.

Löpande:

- Städade och välhållna parkeringar.
- Underhåll av stigar och spänger.
- Röjning av rågångar. Förstärk målning på träd och underhåll av hörnstolpar.
- Byta ut skyltar vid behov.
- Tillsyn.

Bränder

Uppkomna bränder ska släckas.

Vägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar

Befintliga körvägar (inklusive vägdiken), stigar och ledningar inom reservatet får underhållas. Nödvändiga röjningar i anslutning till dessa får utföras.

Upplag m.m.

Tillfälliga upplag får upprättas av förvaltaren i samband med skötsel av området och markägarna i samband med jord- och skogsbruk. Förvaltaren och markägarna får även ställa upp manskapsbodar i samband med skötselinsatser.

Stängsel och staket

Stängsel får sättas upp i de skötselområden som ska betas. Stängslen ska förses med genomgångar där så behövs, t.ex. där stigar går genom betesområdet.

Jakt

Jakt får bedrivas i enlighet med gällande lagstiftning. Jakten är inte reglerad i reservatsbeslutet.

Fauna och floravård

Eventuella åtgärder som kan behövas göras till stöd för hotade eller sällsynta arter (t.ex. uppsättning av uggleskåp) får göras inom reservatet.

Forskning och undervisning

Förvaltaren kan godkänna att det för forsknings- eller undervisningsändamål vidtas åtgärder inom reservatet som i viss grad strider mot reservatsföreskrifterna under förutsättning att dessa åtgärder inte bedöms strida mot reservatets syfte. Sådana åtgärder kan vara t.ex. att gräva provgropar, märka ut provrutor, insamla ryggradslösa djur och vedlevande svampar eller att ringmärka fåglar.

Fornlämningar

Fornlämningar är skyddade enligt lagen om kulturminnen m.m. (SFS 1988:950). Åtgärder som rör fornlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Kulturlämningar

Åtgärder som rör kulturlämningar ska ske i samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

UPPFÖLJNING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation av förändringar inom reservatet, inklusive skötselåtgärder. Dokumentationen bör helst ske med både anteckningar och fotografier. Skötselåtgärderna ska följas upp för att kontrollera att de genomförda åtgärderna överensstämmer med bevarandemålen och så att status före och efter utförda skötselåtgärder dokumenteras.

UPPFÖLJNING AV BEVARANDEMÅL

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs varje år för:

- Parkeringsplatser, informationstavlor, reservatsskyltar och stigar.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 5:e år för:

- Gränsmarkeringar.
- Förekomst av prioriterade arter.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 10:e år för:

- Barr-, löv-, bland- och ädellövskog.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål görs vart 20:e år för:

- Utbredning av naturtyper och förekomsten av grova träd.

SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	Prio	När	Skötselomr.	Finansiering
Ny parkeringsplats	1	2008	B, F, H	Skötselanslag
Stig, spänger	1	2008	Alla	Skötselanslag
Informationstavla, reservatsskyltar	1	2008	Alla	Skötselanslag
Gränsmarkering	1	Kontinuerligt	Alla	Skötselanslag
Städning	1	Kontinuerligt	Alla	Skötselanslag
Tillsyn	1	Kontinuerligt	Alla	Skötselanslag
Uppföljning av skötselåtgärder	1	Efter åtgärd	Alla	Skötselanslag
Stängselöversyn	1	Kontinuerligt	C, D, E, F, G	Markägare, Arrendator, Skötselanslag
Bete	1	Kontinuerlig	C, D, E, F, G	Markägare, Arrendator, Skötselanslag
Uppföljning av bevarandemål	1	Varje, vart 5:e, 10:e och 20:e år enligt ovan.	Alla	Skötselanslag



LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Skötselplan för
Skoklosters naturreservat

2007-12-17

BILAGA A
25(25)

511-10881-05

BILAGOR

B. Översiktskarta, skala 1:100 000

C. Reservatskarta, skala 1:40 000

D. Skötselområdeskarta, skala 1:25 000 (ortofoto)

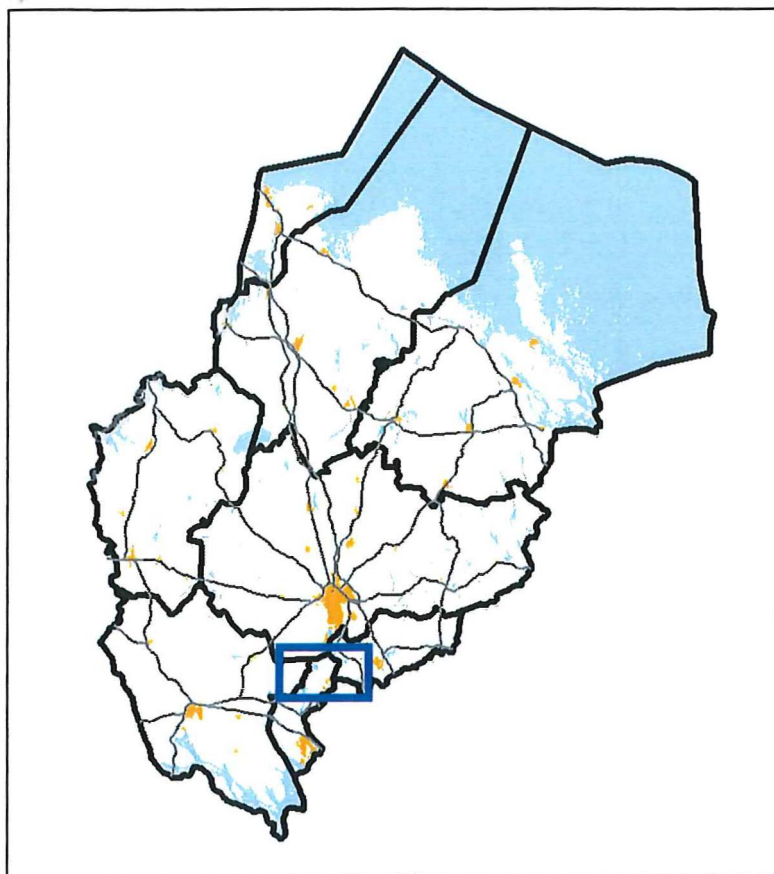
E. Forn-/kulturlämningar, skala 1:25 000 (ortofoto)

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA **BESÖKSADRESS:** HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 **TELEFAX:** 018 -19 52 01 **E-POST:** lansstyrelsen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 **ORGANISATIONSNUMMER:** 202100-2254 (VAT SE202100225401)



Bilaga:B

Tillhör skötselplan för Skoklosters naturreservat
2007-12-17

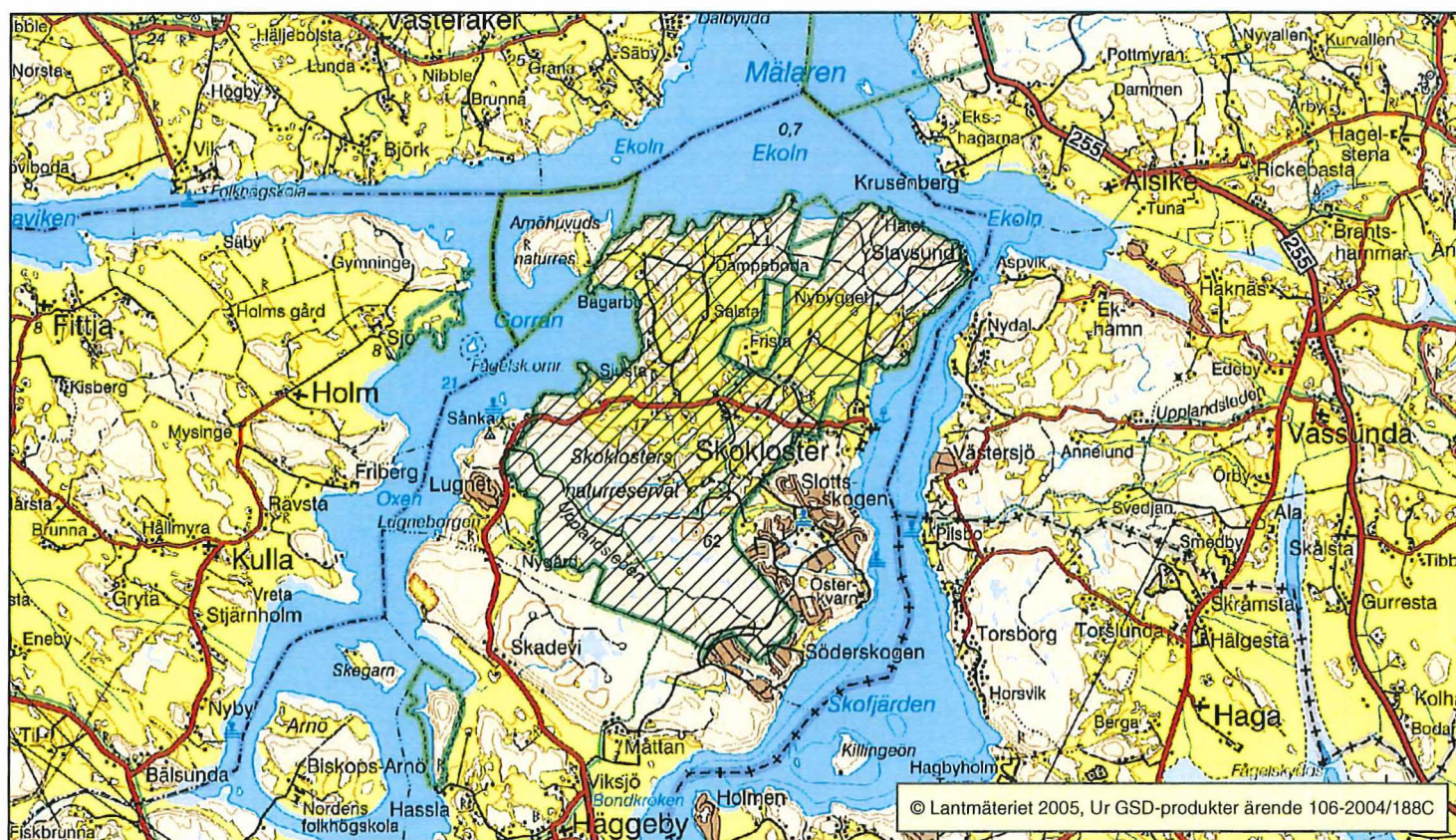
Dnr: 511-10881-05

Naturreservatet Skokloster

Håbo kommun

Översiktskarta

 Reservatsgrans



Skala 1:100 000



Naturreseptatet Skokloster

Bilaga: C

Håbo kommun

Tillhör skötselplan för Skoklosters naturreservat
2007-12-17

Dnr: 511-10881-05

Reservatskarta



Naturreseptat



Skoklosters naturreservat



0 500 1 000 2 000 Meter

Skala 1:40 000

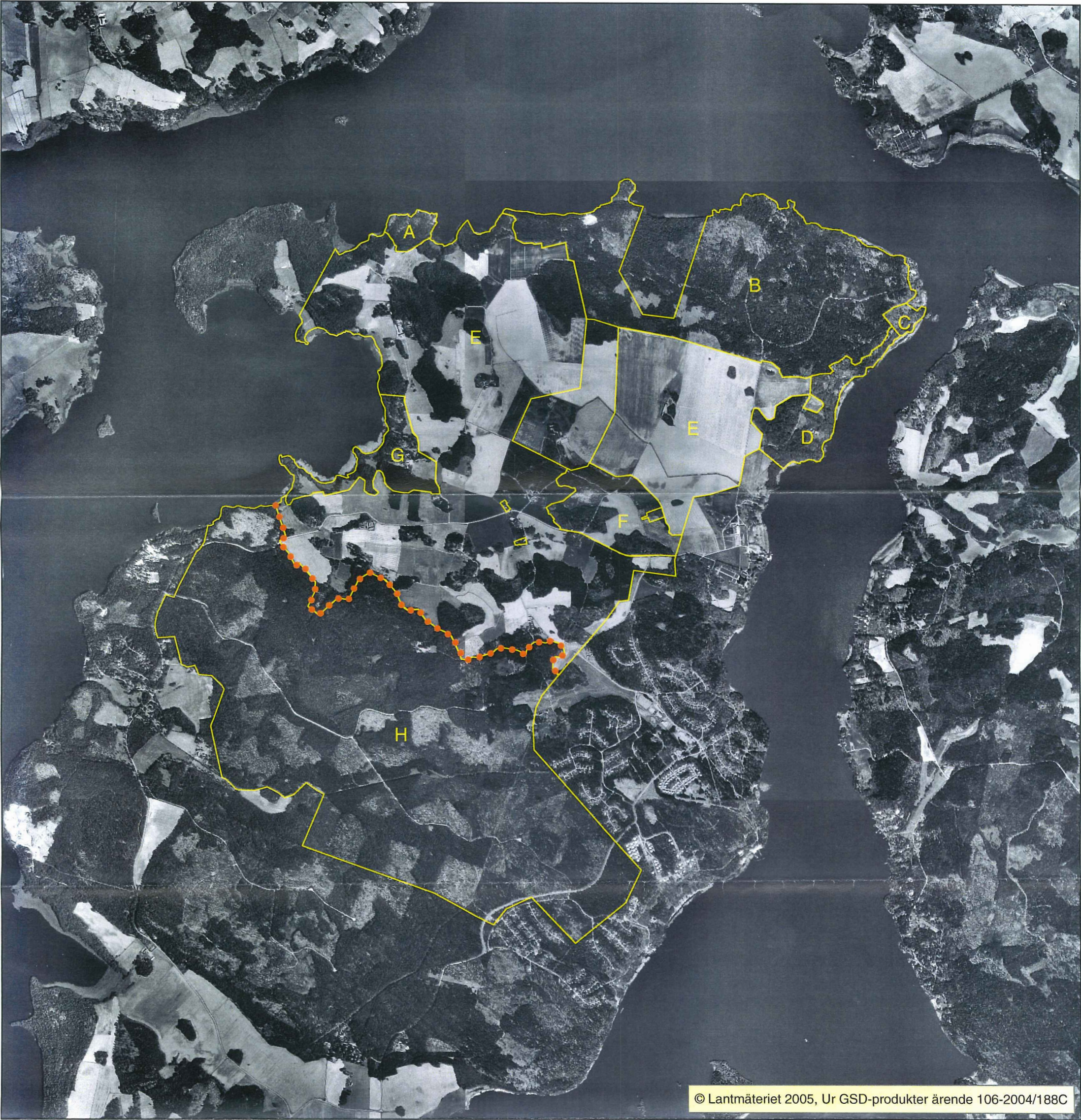
Utdrag ur Terrängkartan



Naturreservatet Skokloster
Håbo kommun
Skötselkarta

Bilaga: D
Tillhör skötselplan för Skoklosters naturreseptat
2007-12-17
Dnr: 511-10881-05

••••• Nordlig gräns för barrskogsodling enligt punkt A10
□ skötselområden



Skala 1:25 000

